

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 119/23

Luksemburgā, 2023. gada 12. jūlijā

Vispārējās tiesas spriedums lietā T-8/21 | *IFIC Holding*/Komisija

Vispārējā tiesa apstiprina Komisijas lēmumus, ar kuriem *Clearstream Banking AG* atļauts pakļauties Irānai noteiktajām ASV sankcijām

Tā noraida Vācijas sabiedrības "*IFIC Holding*", kuras akcijas netieši pieder Irānas valstij, prasību

Amerikas Savienotās Valstis 2018. gadā izstājās no Irānas kodolenerģētikas nolīguma, kurš parakstīts 2015. gadā un kura mērķis ir kontrolēt Irānas kodolprogrammu un atcelt ekonomiskās sankcijas pret Irānu. Attiecīgi Amerikas Savienotās Valstis, balstoties uz *Iran Freedom and Counter Proliferation Act of 2012* (2012. gada Likums par Irānas brīvību un ieroču neizplatīšanu), no jauna noteica sankcijas Irānai, kā arī sarakstā iekļautajām personām ¹. No šī datuma jebkurai personai ārpus Amerikas Savienoto Valstu teritorijas atkal ir aizliegts uzturēt komercattiecības ar šajā *SDN* sarakstā iekļautajām personām.

Pēc šī lēmuma Savienība, lai aizsargātu savas intereses, pieņēma Deleģēto regulu 2018/1100 ², ar ko groza Regulas Nr. 2271/96 ³pielikumu, tajā norādot minēto 2012. gada ASV likumu par brīvību un kodolieroču izplatīšanas apkarošanu Irānā. Pēdējā minētā regula, kuras mērķis ir nodrošināt aizsardzību pret tās pielikumā minēto tiesību aktu eksteritoriālu piemērošanu, it īpaši aizliedz attiecīgajām personām ⁴ pakļauties tiesību aktiem vai no tiem izrietošām darbībām (5. panta pirmā daļa) – ja vien Eiropas Komisija nav to atļāvusi – gadījumos, kad šo ārvalsts tiesību aktu neievērošana nopietni kaitētu to personu interesēm, uz kurām attiecas šī regula, vai Savienības interesēm (5. panta otrā daļa). Tā pieņēma arī Īstenošanas regulu 2018/1101, ar ko nosaka kritērijus minētā Regulas Nr. 2271/96 ⁵5. panta otrās daļas piemērošanai.

IFIC Holding AG (turpmāk tekstā – "*IFIC*") ir Vācijas sabiedrība, kuras akcijas netieši pieder Irānas valstij un kurai pašai ir līdzdalība dažādos Vācijas uzņēmumos, kas tai piešķir tiesības uz dividendēm. *Clearstream Banking AG* ir vienīgā vērtspapīru depozitārija banka Vācijā, kurai ir darbības atļauja. Pēc tam, kad ASV 2018. gada novembrī *IFIC* tika

¹ *Specially Designated Nationals and Blocked Persons List* (Tieši identificētu valsts pilsoņu un personu, kuru aktīvi ir bloķēti, saraksts; turpmāk tekstā – "*SDN* saraksts").

² Komisijas Deleģētā regula (ES) 2018/1100 (2018. gada 6. jūnijs), ar ko groza pielikumu Padomes Regulai (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV 2018, L 199, 1. lpp.).

³ Padomes Regula (EK) Nr. 2271/96 (1996. gada 22. novembris), ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām (OV 1996, L 309, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 37/2014 (2014. gada 15. janvāris), ar ko attiecībā uz konkrētu pasākumu pieņemšanas procedūrām groza konkrētas regulas saistībā ar kopējo tirdzniecības politiku (OV 2014, L 18, 1. lpp.), kā arī ar Deleģēto regulu 2018/1100 (turpmāk tekstā – "regula").

⁴ Regulas Nr. 2271/96 11. pantā minētās personas tostarp ir, pirmkārt, fiziskas personas, kas dzīvo Savienībā un ir kādas dalībvalsts pilsoņi, un, otrkārt, Savienībā dibinātas juridiskas personas (11. panta 1. un 2. punkts).

⁵ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/1101 (2018. gada 3. augusts), ar ko nosaka kritērijus Padomes Regulas (EK) Nr. 2271/96, ar ko paredz aizsardzību pret trešās valsts pieņemtu tiesību aktu eksteritoriālas piemērošanas sekām un no tiem izrietošām vai ar tiem pamatotām darbībām, 5. panta otrās daļas piemērošanai (OV 2018, L 199, 7. lpp.).

iekļauta SDN sarakstā, *Clearstream Banking* pārtrauca dividenžu izmaksu *IFIC* un bloķēja tās atsevišķā kontā. 2020. gada 28. aprīlī pēc *Clearstream Banking* atļaujas pieteikuma Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrās daļas izpratnē Komisija pieņēma Īstenošanas lēmumu C(2020) 2813 final, ar kuru tā šai bankai uz divpadsmit mēnešiem atļāva pakļauties noteiktiem ASV likumiem attiecībā uz prasītājas vērtspapīriem vai līdzekļiem (turpmāk tekstā – “strīdīgā atļauja”). Pēc tam šī atļauja tika atjaunota 2021. un 2022. gadā ar Īstenošanas lēmumiem C(2021) 3021 final un C(2022) 2775 final⁶ (turpmāk tekstā – “apstrīdētie lēmumi”). Šajā kontekstā *IFIC*, balstoties uz LESD 263. pantu, lūdza Vispārējo tiesu atcelt Komisijas pēc *Clearstream Banking* pieteikuma pieņemtos lēmumus, un pēdējā minētā iestāšanās lietā.

Vispārējā tiesa noraida *IFIC* prasību un šajā gadījumā lemj par iepriekš neaplūkotiem jautājumiem saistībā ar Regulu Nr. 2271/96. Tostarp tā uzskata, ka apstrīdētajiem lēmumiem nav atpakaļejoša spēka un ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, neņemdamā vērā prasītājas intereses vai neizvērtēdamā, vai eksistē mazāk ierobežojošas alternatīvas. Tā arī nospriež, ka prasītājas tiesību tikt uzklaustītai ierobežošana, ko Komisija veikusi, pieņemot minētos lēmumus, bija nepieciešama un samērīga, ievērojot Regulas Nr. 2271/96 mērķus.

Vispārējās tiesas vērtējums

Vispārējā tiesa uzskata, pirmkārt, ka apstrīdētajiem lēmumiem nav atpakaļejoša spēka, skaidri norādot, ka tie ir spēkā no to paziņošanas datuma divpadsmit mēnešu laikposmā⁷. No tā izriet, ka strīdīgajai atļaujai nav atpakaļejoša spēka un tā neaptver darbības, kuras persona, kas iestājusies lietā, esot veikusi pirms apstrīdēto lēmumu spēkā stāšanās datuma, bet vienīgi darbības, kas veiktas, sākot no šī datuma.

Otrkārt, attiecībā uz prasītājas izvirzīto pamatu, kas balstīts uz kļūdu vērtējumā, saskaņā ar kuru Komisija, pirmām kārtām, neesot ņēmusi vērā prasītājas, bet tikai *Clearstream Banking* intereses, Vispārējā tiesa nospriež, ka Komisijai tas nebija jādara. Tā norāda, ka Regulā Nr. 2271/96⁸ ir paredzēts, ka atļaujas piešķiršana, lai pakļautos pielikumā uzskaitītajiem tiesību aktiem, ir atkarīga no nosacījuma, ka šo tiesību aktu neievērošana nopietni kaitētu personas, kas lūdza atļauju, interesēm vai Savienības interesēm, bet ka šajā tiesību normā nav minētas trešo personu, uz kurām attiecas trešās valsts ierobežojošie pasākumi, intereses. Vispārējā tiesa izdara tādu pašu konstatējumu par Īstenošanas regulā 2018/1101⁹ izklāstītajiem nekumulatīvajiem kritērijiem, kuri Komisijai ir jāņem vērā, izvērtējot atļaujas pieteikumu. Turklāt neviens no attiecīgajiem kritērijiem nenorāda uz trešo personu interešu un pieteikuma iesniedzēja vai Savienības interešu līdzsvarošanu. Tāpat arī, lai gan ir iespējams, ka trešo personu, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi, skar Regula Nr. 2271/96¹⁰ un tādējādi tā ietilpst atsevišķu šīs regulas normu piemērošanas jomā, šāds apstāklis, piemērojot minētās regulas 5. panta otrajā daļā paredzēto izņēmumu, nevar būt pamats, lai ņemtu vērā citas, nevis minētajā tiesību normā paredzētās intereses. Otrām kārtām, attiecībā uz prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru Komisija neesot ņēmusi vērā iespēju izmantot mazāk ierobežojošas alternatīvas vai iespēju prasītājai atsaukties uz tiesībām uz zaudējumu atlīdzību, Vispārējā tiesa norāda, ka Īstenošanas regulā 2018/1101¹¹ Komisijai šādi pienākumi nav noteikti. Proti, Komisijas izvērtējumā ietilpst pārbaude, vai pieteikuma iesniedzēja sniegtie pierādījumi, ievērojot Īstenošanas regulā 2018/1101¹² noteiktos kritērijus, ļauj secināt, ka pielikumā minēto likumu neievērošana radītu nopietnu kaitējumu pieteikuma iesniedzēja vai Savienības interesēm Regulas 2271/96 5. panta otrās daļas izpratnē. Tādēļ Komisijai, secinot, ka ir pietiekami pierādīta nopietna kaitējuma rašanās minētajām interesēm, nav jāizvērtē atļaujai alternatīvu iespēju esamība.

⁶ Komisijas Īstenošanas lēmums C(2021) 3021 final (2021. gada 27. aprīlis) un Komisijas Īstenošanas lēmums C(2022) 2775 final (2022. gada 26. aprīlis).

⁷ Skat. katra apstrīdētā lēmuma 3. pantu.

⁸ Skat. Regulas Nr. 2271/96 5. panta otro daļu.

⁹ Skat. Īstenošanas regulas 2018/1101 4. pantu.

¹⁰ Skat. Regulas Nr. 2271/96 11. pantu.

¹¹ Skat. Īstenošanas regulas 2018/1101 3. pantu.

¹² Skat. Īstenošanas regulas 2018/1101 4. pantu.

Treškārt, runājot par pamatu saistībā ar tiesību tikt uzklautam pārkāpumu, Vispārējā tiesa uzskata, ka Savienības likumdevējs ir izvēlējies izveidot sistēmu, kurā trešo personu, uz ko attiecas ierobežojošie pasākumi, intereses netiek ņemtas vērā, un šīs trešās personas nav iesaistītas procesā atbilstoši Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajai daļai. Tā, lēmuma pieņemšana atbilstoši minētajai tiesību normai atbilst vispārējo interešu mērķiem, proti, aizsargāt Savienības vai personu, kas īsteno tiesības atbilstoši LESD sistēmai, intereses pret būtisku kaitējumu, kas varētu rasties pielikumā uzskaitīto tiesību aktu neievērošanas dēļ.

Šajā kontekstā trešo personu, uz kurām attiecas konkrētais process, tiesību tikt uzklautām īstenošana, ne tikai neatbilst vispārējo interešu mērķiem, ko tiecas sasniegt minētie tiesību akti, bet arī nekontrolēta tādas informācijas izplatīšana, kas varētu tikt darīta zināma tās trešās valsts iestādēm, kura ir pieņēmusi pielikumā pievienotos tiesību aktus, riskētu apdraudēt šo mērķu sasniegšanu. Tā, šīm iestādēm varētu būt zināms, ka persona ir lūgusi atļauju un – attiecīgi –, ka tā var nepakļauties attiecīgās trešās valsts eksteritoriālajiem tiesību aktiem, kas radītu riskus attiecībā uz izmeklēšanu un sankcijām pret šo personu un līdz ar to kaitējumu šīs personas un attiecīgā gadījumā Savienības interesēm.

Turklāt neviens minēto trešo personu situācijai raksturīgs elements nav iekļauts starp tiem elementiem, kuriem jābūt ietvertiem atļaujas pieteikumā ¹³ vai tiem, kurus Komisija ņēmusi vērā, izvērtējot šādu pieteikumu ¹⁴. Tādējādi nešķiet, ka sistēmā, kas šajā jomā izveidota ar Regulu Nr. 2271/96, trešās personas, uz kurām attiecas ierobežojošie pasākumi, Komisijā notiekošajā procesā var atsaukties uz kļūdām vai elementiem saistībā ar savu personisko situāciju. Tādēļ nešķiet, ka trešo personu, uz kurām attiecas ierobežojošie pasākumi, tiesību tikt uzklautām ierobežojums šādā procesā, ņemot vērā atbilstošo tiesisko regulējumu un tā mērķus, būtu nesamērīgs un neatbilstu šo tiesību būtībai. No tā izriet, ka konkrētajos šīs lietas apstākļos minētais tiesību tikt uzklautām ierobežojums ir attaisnots judikatūras izpratnē un ir nepieciešams un samērīgs, ievērojot Regulas Nr. 2271/96 un it īpaši tās 5. panta otrās daļas mērķus. Līdz ar to Komisijai nebija jāuzklaut prasītāja procesā, kura iznākumā tika pieņemti apstrīdētie lēmumi.

Tāpat prasītāja arī apgalvoja, ka, lai ievērotu tās tiesības tikt uzklautai, Komisijai esot bijis jāpublicē vismaz apstrīdēto lēmumu rezolutīvā daļa. Tomēr nekas neļauj uzskatīt, ka Komisijai bija šāds publicēšanas pienākums. Pirmkārt, šim šķietamajam pienākumam nav juridiska pamata nevienā atbilstošajā tiesību normā; otrkārt, apstrīdēto lēmumu publicēšana pēc to pieņemšanas nevar ietekmēt prasītājas iespējamo tiesību tikt uzklautai īstenošanu administratīvajā procesā. Visbeidzot, to pašu iemeslu dēļ Vispārējā tiesa noraida prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru alternatīvi Komisijai apstrīdētie lēmumi esot bijuši jāpaziņo prasītājai pēc to pieņemšanas. Ņemot vērā iepriekš minēto, līdz ar to nevar uzskatīt, ka Komisija, npublicējot vai nepaziņojot prasītājai apstrīdētos lēmumus, būtu pārkāpusi prasītājas tiesības tikt uzklautai.

PIEZĪME. Atcelšanas prasībā tiek lūgts atcelt Savienības tiesībām pretrunā esošus Savienības iestāžu aktus. Ievērojot konkrētus nosacījumus, dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var vērsties Tiesā vai Vispārējā tiesā ar atcelšanas prasību. Ja prasība ir pamatota, tiesību aktu atceļ. Attiecīgajai iestādei ir jāaizpilda juridiskais vakuums, kas varētu rasties šā akta atcelšanas dēļ.

PIEZĪME. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no šā nolēmuma paziņošanas brīža.

¹³ Īstenošanas regulas 2018/1101 3. panta 2. punkta izpratnē "ikvienā pieteikumā norāda pieteicēja vārdu, uzvārdu un kontaktinformāciju, precīzu atsauci uz sarakstā iekļauto eksteritoriālo tiesību aktu normām vai attiecīgām pēckām darbībām un izklāsta lūgtās atļaujas tvērumu un kaitējumu, ko izraisītu neatbilstība".

¹⁴ Saskaņā ar Īstenošanas regulas 2018/1101 4. pantā paredzētajiem kritērijiem, kuru mērķis ir novērtēt, vai Regulas Nr. 2271/96 5. panta otrajā daļā minētajām aizsargātajām interesēm ir nodarīts nopietns kaitējums.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja [☎\(+352\) 4303 6005](tel:+35243036005).

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](https://www.europebysatellite.com) [☎\(+32\) 2 2964106](tel:+3222964106).

Palieciet ar mums!

